

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIIe VAKANTIEKAMER

A R R E S T

**nr. 228.197 van 13 augustus 2014
in de zaak A. 213.304/XIV-35.877**

In zake: Mohamed AFKIR
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jürgen Millen
kantoor houdend te 3730 Hoeselt
Tongersesteenweg 4 bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de minister van Justitie

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 5 augustus 2014, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van “de twee beslissingen van de gevangenisdirecteur van Hasselt van 31 juli 2014 waarin [Mohamed Afkir] voor het tuchtrapport van 22 juli 2014 op 31 juli 2014 vijftien (15) dagen individueel regime kreeg”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een administratief dossier ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 augustus 2014, om 10.00 uur.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Valerie Kruijen, die *loco* advocaat Jürgen Millen verschijnt voor de verzoekende partij en attaché Wim Van Brussel, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Inge Vos heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is gedetineerd in de gevangenis te Hasselt.

3.2. Op 22 juli 2014 stelt penitentiair beambte E. L. een tuchtrapport op ten laste van verzoeker. Daarin stelt deze penitentiair beambte:

“Om 18u30 diende ik me naar sectie 13 te begeven in het kader van het fouilleplan. Ik stond immers op sectie 12. Afkir kwam naar ons toe om gefouilleerd te worden. Mijn collega [E. G.] was bezig met andere gedetineerden toen Afkir naar ons kwam. Afkir weigerde zich echter door mij te laten fouilleren. Ik zou een schande voor de Ramadan zijn. Toen ik hem beleefd tot kalmte aanmaande, begon hij echter te roepen. ‘Gij zijt een vuiligheid, ga hier weg, blijf van mijn lijf, smeerlap.’ Hij riep zo luid dat de PBAP [M. G.] kwam aangelopen. Ook de PBAP legde hem rustig doch beslist de regels uit. Afkir bleef echter roepen en tieren. Op die manier zorgde hij voor heel wat commotie op de gang. Bij dit weer staan de luikjes van de celdeuren immers open en veel gedetineerden hoorden zijn getier. Enkelen begonnen wild op de deur te schoppen, even zag het er behoorlijk dreigend uit. Uit dit incident ontstond trouwens een nieuw incident (zie Rapport aan de Directeur, 22/7/14 Belkerma). Terwijl de PBAB hem naar zijn cel begeleidde, regende het luide bedreigingen aan mijn adres ‘Ik vermoord U, gij zijt dood, ik moet nog maar een jaar, ik poep u,’ en nog meer van dit fraais. Paco [R. T.] werd ingelicht en hij moest de gemoederen achteraf komen bedaren. Drie weken werd ik ook bedreigd door deze gedetineerde. Ook hier stelde ik een rapport van op.”

3.3. Na onderzoek van dat rapport beslist de gevangenisdirecteur een tuchtprocedure tegen verzoeker op te starten.

3.4. Op 24 juli 2014 wordt verzoeker, bijgestaan door zijn raadsman, gehoord door de gevangenisdirecteur.

Luidens het verslag van dat verhoor legt verzoeker bij die gelegenheid besluiten neer en vraagt hij om een uitstel van de zitting. Het verslag maakt gewag van “uitstel van [de] hoorzitting naar donderdag 31/07/2014”. Het vermeldt ook dat de directie en de betrokken gedetineerde akkoord gaan met het uitstel.

Volgens verzoeker heeft hij toen in zijn besluiten aangedrongen op verder onderzoek.

3.5. Op 27 juli 2014 stellen de penitentiair beampten E. G. en M. G. eveneens een rapport aan de directeur op betreffende het voorval met verzoeker op 22 juli 2014.

3.6. Op 31 juli 2014 wordt verzoeker, bijgestaan door zijn raadsman, opnieuw gehoord door de gevangenisdirecteur en legt hij andermaal besluiten neer.

De directeur beslist diezelfde dag nog aan verzoeker een tuchtsanctie op te leggen wegens een inbreuk van “de eerste categorie”, namelijk “de opzettelijke aantasting van de psychische integriteit van personen, of de bedreiging daarmee”, en drie inbreuken van “de tweede categorie”, namelijk “het beledigen van personen die zich in de gevangenis bevinden”, “het niet-naleven van de door het huishoudelijk reglement voorgeschreven bepalingen” en “het geen gevolg geven aan de aanmaningen en de bevelen van het personeel”. De opgelegde sanctie luidt: “de afzondering in de aan de gedetineerde toegewezen verblijfsruimte.” Ze wordt opgelegd gedurende vijftien dagen vanaf 1 augustus 2014.

Deze beslissing is gemotiveerd als volgt:

“- Betrokkene dient zich te onderwerpen aan de voorgeschreven fouilles. Hij kan niet kiezen door wie hij gefouilleerd zal worden. Het feit dat hij eerder al een conflict had met een bepaalde pbap geeft hem niet het recht om van deze persoon geen fouille meer te moeten ondergaan. Iedere pbap wordt verondersteld deze fouilles op de voorgeschreven manier en met een professioneel correcte houding uit te voeren.

- Het staat vast dat betrokkene zeer ernstige beledigingen en zelfs doodsb bedreigingen geuit heeft aan het adres van de Pbap. Dit kan niet getolereerd worden. Zelfs op de hoorzitting laat [hij] zich nog zeer laatdunkend uit over dit personeelslid en uit hij nog verdere bedreigingen naar hem toe. Hij geeft daarbij nog te kennen dat gebruik van geweld door hem naar betrokken personeelslid eigenlijk op zijn plaats geweest was en zeker gerechtvaardigd zou zijn. Dergelijke houding kan absoluut niet getolereerd worden. Een zware sanctie is dan ook op zijn plaats.”

IV. Nadere precisering van het voorwerp van de vordering

4. Niettegenstaande verzoeker in zijn verzoekschrift met betrekking tot het voorwerp van zijn vordering vermeldt dat hij “twee beslissingen van de gevangenisdirecteur van Hasselt van 31 juli 2014” bestrijdt, blijkt uit de verdere uiteenzetting van zijn verzoekschrift en uit het daarbij gevoegde afschrift van de bestreden beslissing dat de vordering in de voorliggende zaak uitsluitend de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de hiervóór sub 3.6 vermelde beslissing beoogt. Verzoeker spreekt dat op de terechtzitting overigens niet tegen. De zogenaamde “tweede beslissing” van de gevangenisdirecteur van Hasselt van 31 juli 2014 betreft een andere tuchtmaatregel die door de gevangenisdirecteur op dezelfde dag aan verzoeker is opgelegd voor andere feiten en die door verzoeker afzonderlijk wordt bestreden in de zaak met rolnummer A. 213.303/XIV-35.876.

V. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

5. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat min-

stens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

VI. Ernst van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

6. Verzoeker voert in zijn eerste middel de schending aan van artikel 144, § 5, van de basiswet van 12 januari 2005 ‘betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden’ (hierna: de basiswet).

Hij betoogt dat de termijn waarbinnen het tuchtrapport volgens die wettelijke bepaling moest worden behandeld, werd overschreden. Hij stelt dat hij daarop heeft gewezen in zijn besluiten van 31 juli 2014, maar dat de beslissing van de gevangenisdirectie dit argument heeft genegeerd. Ingevolge de overschrijding van de termijn kon volgens verzoeker hem geen tuchtsanctie meer worden opgelegd.

Beoordeling

7. Artikel 144, § 5, van de basiswet luidt als volgt:

“De directeur hoort de gedetineerde in zijn middelen van verdediging binnen zeven dagen na de overhandiging van het in paragraaf 3 bedoeld formulier.

Indien de gedetineerde het voorwerp uitmaakt van een in artikel 145 bedoelde voorlopige maatregel, wordt hij gehoord binnen tweeënzeventig uur nadat deze in werking is getreden.

De directeur stelt de gedetineerde, in een taal die hij kan verstaan, desgevallend met behulp van derden, in kennis van de hem ten laste gelegde feiten.

De gedetineerde brengt zijn verweermiddelen mondeling en, zo hij dit wenst schriftelijk, ter kennis van de directeur.

De directeur kan de opsteller van het tuchtrapport en één of meerdere getuigen horen in aanwezigheid van de gedetineerde.”

8. Volgens deze bepaling dient de directeur van de strafinrichting de tuchtrechtelijk vervolgde gedetineerde in zijn middelen van verdediging te horen binnen zeven dagen na de overhandiging van het formulier waarbij de betrokkene schriftelijk in kennis wordt gesteld van de tenlastelegging, van het feit dat tegen hem een tuchtprocedure zal worden opgestart, dat hij zijn tuchtdossier kan raadplegen en dat hij zal worden gehoord op een door de directeur bepaalde dag en tijdstip.

9. In de huidige stand van de rechtspleging wordt vastgesteld dat artikel 144, § 5, van de basiswet niet in een sanctie voorziet voor het geval dat de voormelde termijn van zeven dagen niet wordt gerespecteerd. Bovendien blijkt in dit geval dat verzoeker reeds op 24 juli 2014 – dus alleszins binnen de voorgescreven termijn – door de gevangenisdirecteur werd gehoord en dat hij toen zelf in zijn neergelegde besluiten, om de hem eigen redenen, om “uitstel van de behandeling van het tuchtrapport” heeft verzocht. Het verslag van de hoorzitting van 24 juli 2014 vermeldt uitdrukkelijk dat verzoeker “akkoord [gaat] met het uitstel”. Bijgevolg kan niet worden ingezien en verzoeker maakt ook niet aannemelijk dat hij op enigerlei wijze in zijn belangen is geschaad doordat het verhoor niet binnen de voormelde termijn van zeven dagen werd beëindigd.

Het middel lijkt dan ook niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing te kunnen leiden.

10. Het eerste middel is niet ernstig.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

11. Verzoeker voert in een tweede middel de schending aan van zijn rechten van verdediging en van het “beginsel van wapengelijkheid”.

Hij betoogt dat hij op de hoorzitting van 24 juli 2014 in hoofdorde aan de gevangenisdirecteur heeft gevraagd de behandeling van de tuchtsanctie uit te stellen, teneinde alle penitentiaire beampten en getuigen te horen over de feiten en verzoeker en zijn raadsman in de gelegenheid te stellen de camerabeelden te bekijken. Op de hoorzitting van 31 juli 2014 heeft hij evenwel vernomen dat de gevangenisdirecteur de camerabeelden heeft bekeken, terwijl hijzelf en zijn raadsman daartoe de gelegenheid niet hebben gekregen.

Verzoeker laat voorts gelden dat op de hoorzitting van 31 juli 2014 de verklaringen van twee penitentiaire beampten werden overhandigd en hij aldus niet de nodige tijd heeft gekregen om “dit grondig na te kijken, te bespreken met zijn advocaat en, waar nodig, ook hieromtrent schriftelijk standpunt in te nemen”.

Beoordeling

12. In de huidige stand van de rechtspleging wordt vastgesteld dat de bestreden tuchtbeslissing slechts melding maakt van het tuchtrapport van 22 juli 2014 van penitentiair beampte E. L., waarvan verzoeker reeds vóór de hoorzitting van 24 juli 2014 kennis heeft gekregen en waartegen hij zijn verweer heeft kunnen laten gelden. Op het eerste gezicht blijkt uit niets dat de bestreden tuchtbeslissing mede gesteund is op camerabeelden of op latere verklaringen van andere penitentiaire beampten, laat staan dat dergelijke beelden of verklaringen van wezenlijk belang zouden zijn geweest bij de beoordeling van verzoekers tuchtzaak.

Het middel lijkt dan ook niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing te kunnen leiden.

13. Het tweede middel is niet ernstig.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

14. Verzoeker voert in zijn derde middel de schending aan van artikel 6 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens (hierna: het EVRM), artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en de artikelen 4 en 6, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, alsook de schending van het algemeen rechtsbeginsel dat niemand in eenzelfde zaak rechter en partij kan zijn.

Hij verwijst naar rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie met betrekking tot de waarborgen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter.

Verzoeker betoogt voorts dat de gevangenisdirecteur niet als een onafhankelijke en onpartijdige rechter kon zetelen omdat hij op de hoorzitting van 31 juli 2014 meedeelde dat hij de camerabeelden had bekeken, terwijl verzoeker en zijn raadsman daartoe niet de mogelijkheid hadden gehad. Verzoeker wijst er ook op dat op de hoorzitting van 31 juli 2014 plots twee verklaringen van penitentiare beampten opdoken die reeds dateerden van 22 juli 2014, die hij niet met zijn raadsman heeft kunnen bespreken en waarover hij geen schriftelijk standpunt heeft kunnen innemen. De gevangenisdirecteur heeft bovendien niet geantwoord op de argumenten van verzoeker met betrekking tot de laattijdigheid van de behandeling van het tuchtrapport, verzoekers vraag tot het horen van getuigen en van de penitentiair beampte die het tuchtrapport opstelde, en de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van de directeur.

Beoordeling

15. De directeur van een gevangenis is, ook wanneer hij een tuchtstraf oplegt, geen rechtscollege, maar een orgaan van actief bestuur dat met het handhaven van de tucht is belast.

Artikel 6 van het EVRM is niet van toepassing op tuchtrechtelijke en administratieve procedures van organen van actief bestuur waartegen beroep openstaat bij een rechterlijke instantie die aan de vereisten van artikel 6 beantwoordt en over volle rechtsmacht beschikt. De Raad van State voldoet aan die vereisten.

Dezelfde vaststelling geldt eveneens wat de andere internationaalrechtelijke bepalingen betreft, waarvan de schending in het middel wordt aangevoerd.

16. Het onpartijdigheidsbeginsel is als beginsel van behoorlijk bestuur wel van toepassing op de organen van actief bestuur, althans in zoverre dit verenigbaar is met de eigen aard, inzonderheid de structuur van het bestuur. Het houdt in dat organen van actief bestuur zich moeten onthouden van deelname aan een besluitvormingsproces met betrekking tot aangelegenheden waarin zijzelf een rechtstreeks en persoonlijk belang hebben.

Verzoeker laat evenwel na om met precieze gegevens aan te tonen dat er redelijke twijfel bestaat betreffende de onpartijdigheid van de gevangenisdirecteur.

Uit de enkele omstandigheid dat de gevangenisdirecteur camerabeelden zou hebben bekeken zonder dat verzoeker de gelegenheid daartoe kreeg, dat op de hoorzitting van 31 juli 2014 nog verklaringen van andere penitentiare beampten zouden zijn voorgelegd en dat de bestreden beslissing geen antwoord

geeft op sommige argumenten van verzoeker, kan als zodanig niet worden afgeleid dat de gevangenisdirecteur bij het nemen van de tuchtbeslissing rechter en partij zou zijn geweest.

17. Het derde middel is niet ernstig.

18. Er is bijgevolg niet voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn, wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op 200 euro rolrecht.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 augustus 2014, door de Raad van State, XIe vakantiekamer, samengesteld uit:

Bert Thys,	staatsraad, waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Bert Thys